

Misstänkta personer 2015

RV0104

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration.....	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått	7
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2.	Fullständighet.....	8
B.2	Tillförlitlighet	8
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	8
2.2	Osäkerhetskällor.....	8
2.2.1	Urval.....	8
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	10
2.2.5	Bearbetning	11
2.2.6	Modellantaganden	11
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	11

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>11</i>
3.1	Frekvens	11
3.2	Framställningstid	11
3.3	Punktlighet	11
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	<i>11</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	17
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	17
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>17</i>
5.1	Spridningsformer	17
5.2	Presentation	18
5.3	Dokumentation	18
5.4	Tillgång till primärmaterial	18
5.5	Upplysningstjänster	18

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Rättsväsendet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Misstänkta personer

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Postadress: Box 1386, 111 93 Stockholm

Besöksadress: Tegnérgatan 23, 2 tr, 111 93 Stockholm

Kontaktperson: Louise Ekström

Telefon: 08- 527 58 426

E-post: louise.ekstrom@bra.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Postadress: Box 1386, 111 93 Stock-

holm

Besöksadress: Tegnérgatan 23, 2 tr, 111
93 Stockholm

Kontaktperson: Roger Karlsson

Telefon: 08-527 58 526

E-post: roger.karlsson@bra.se

Kontaktperson: Åsa Lennerö

Telefon: 08-527 58 415

E-post: asa.lennero@bra.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Enligt 19 § 1 st. lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering omgärdar statistiken över misstänkta personer. Statistiken lämnas ut till Eurostat enligt så kallad "Gentlemens Agreement".

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken över misstänkta personer och deras brottsdeltaganden är att ge en bild av de personer som misstänks för brott. Statistiken över personer misstänkta för brott redovisar dock endast de misstänkta personer som upptäckts och registreras av polis eller åklagare och ger därför inte en heltäckande bild av gärningspersonerna i samhället.

Statistiken över misstänkta personer baseras på de personer som av polisen och åklagarna misstänks för brott, med som lägst misstankegraden skäligen misstänkt, och där misstanken kvarstår efter avslutad utredning. Statistiken ger en bild av hur de misstänkta personerna fördelar sig på ålder, kön samt regionalt för olika brottstyper. Därutöver redovisas hur många brott som de misstänkta personerna deltagit i (brottsdeltagande).

Statistik över personer misstänkta för brott har kontinuerligt förts från år 1950.

Statistiska centralbyrån (SCB) skötte produktionen av brottsstatistik fram till 1995 års statistik. Därefter övertog Brottsförebyggande rådet ansvaret för statistikproduktionen. Statistiken har under årens lopp påverkats av olika förändringar i bl.a. lagstiftning, statistikrutiner, förändringar i ärendehanteringssystem hos rättsväsendets myndigheter, fördelning av resurser hos Polisen, Åklagarmyndigheten och andra myndigheter inom rättsväsendet, försäkringsbestämmelser m.m. Dessa påverkningar har i vissa fall gett effekter på statistikens jämförbarhet över tid.

A.11 Statistikanvändning

De huvudsakliga användarna av statistikprodukten Misstänkta personer är:

- Regeringen, främst Justitiedepartementet, för uppföljning och styrning av rättsväsendet.
- Statliga myndigheter inom rättsväsendet, främst Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen, för underlag till planering, analys och uppföljning av verksamheten.
- Brottsförebyggande rådet för forskning och utredningsarbete.
- Riksrevisionen och Statskontoret för granskning av den brottsutredande verksamheten inom rättsväsendet.
- Polisregioner och polisområden som underlag för analys och uppföljning av den egna verksamheten.
- Kriminologiska, sociologiska och juridiska institutioner vid olika universitet samt Polishögskolan.
- Branschorganisationer för analys av polis och åklagares hantering av olika brottstyper.
- Riksdagens upplysningstjänst, massmedier, m.fl. för allmän information om ärendehandläggningen regionalt och i hela riket.
- Allmänheten för insyn i de brottsutredande myndigheternas verksamhet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken över misstänkta personer är en totalundersökning. Underlaget bygger på de uppgifter som Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket registrerar i sina administrativa system. Uppgifterna kommer huvudsakligen från Polismyndighetens system RAR (RationellAnmälanRutin), och Åklagarmyndighetens system CÅBRA. Uppgifterna levereras löpande till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas de för att sedan överföras till Brås databas SOR (Sveriges officiella rättsstatistiksystem).

Slutlig årsstatistik över misstänkta personer tas fram cirka två månader efter redovisningsårets utgång.

A.13 Internationell rapportering

Ett urval av statistiken rapporteras årligen till Eurostat och FN (UNODC).

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

De senaste åren har Brå bedrivit ett arbete för att användaranpassa och kvalitetssäkra kriminalstatistiken. Som en del i detta kvalitetsarbete inleddes i slutet av 2015 en revidering av statistiken över misstänkta personer och brottsdeltaganden (benämnd *misstankestatistiken*). I revideringen ingår som första steg att studera kvaliteten i misstankestatistiken och identifiera åtgärder som kan ligga till grund för en utvecklad statistik över personer misstänkta för brott och brottsdeltaganden som är mer relevant och användbar för användarna och där kvaliteten är säkerställd. Som effekt av revideringen ska produkterna inom brottsstatistiken också bli mer enhetliga och sammanvändbara. Bland annat planeras en uppdelning av statistikprodukten misstänkta personer i två enskilda produkter: *misstänkta personer* och *handlagda brottsmisstankar*. Misstänkta personer blir en renodlad individstatistik över personer som misstänkts för brott. Handlagda brottsmisstankar blir en omrubricering av tidigare statistik över brottsdeltaganden och redovisar handlagda brottsmisstankar enligt de brottsutredande myndigheternas terminologi. Statistiken planeras även omfatta samtliga misstänkta personer med som lägst misstankegraden skäligen misstänkt, och inte bara de där misstanken bedöms kvarstå efter avslutad utredning som i nuvarande statistik. Det ger en mer heltäckande bild av de misstänkta personerna och handläggningen av brottsmisstankar inom rättsväsendet än i den nuvarande misstankestatistiken.

Lansering av en reviderad misstankestatistik är planerad att ske till tidigast till publiceringen av 2016 års statistik den 31 mars 2017.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Brå deklarerar kvaliteten i statistiken enligt de sju kvalitetskriterier som stadgas i 3a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Dessa är:

- (1) **Relevans**, som avser i hur hög grad statistiken tillgodoser användarnas nuvarande och potentiella behov,
- (2) **Noggrannhet**, som avser grad av överensstämmelse mellan skattningarna och de okända sanna värdena,
- (3) **Aktualitet**, som avser perioden mellan den tidpunkt då de statistiska uppgifterna finns tillgängliga och den händelse eller företeelse som de beskriver,
- (4) **Punktlighet**, som avser den tid som förflyter mellan det datum då den statistikansvariga myndigheten gör uppgifterna tillgängliga och det datum då de ska lämnas,
- (5) **Tillgänglighet och tydlighet**, som avser hur användarna kan få tillgång till, använda och tolka uppgifterna i statistiken,
- (6) **Jämförbarhet**, som avser effekten av skillnader i de statistiska begrepp, mätverktyg och mätförfaranden som använts, när statistik från olika geografiska områden, sektorsområden eller olika tidsperioder jämförs,
- (7) **Samstämmighet**, som avser i vilken utsträckning uppgifterna med tillförlitlighet kan kombineras på olika sätt och för olika ändamål.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistisk målstorhet är misstänkta personer.

Med *misstänkta personer* avses personer som av polis, tull eller åklagare har misstänkts för brott, med som lägst misstankegraden skäligen misstänkt, och där beslut fattats under redovisningsåret som innebär att misstanken kvarstår efter avslutad brottsutredning.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjektet för statistiken är misstänkta personer.

Målpopulationen är samtliga misstänkta personer.

Rampopulationen utgörs av uppgifter om misstänkta personer som levererats till Brå via dataöverföringarna från Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket.

1.1.2 Variabler

Statistiken över misstänkta personer redovisas efter variablerna brottskategori, brottstyp, ålder, kön och region. Nedan redovisas de variabler som används i statistiken över misstänkta personer. Statistikens variabler delas vidare in efter övergripande indelningar och i ett flertal grupper. Under avsnitt 1.1.4 beskrivs de olika indelningsgrunderna och redovisningsgrupperna.

Redovisningen av brottskategori och brottstyp bygger på uppgifter om brottskoder som används av Polis, Tull, EBM och ÅM. Brottskoderna bildar ett system som klassificerar brottsliga händelser i huvudsak efter lagstiftningen (främst Brottsbalken) och viss annan information. Koderna i systemet utgörs av en fyrställig sifferkod, som anger dels juridisk information om brottet i form av lagrum, dels i vissa fall annan brottsinformation om omständigheterna kring brottet som inte har sin grund i lagstiftningen. Till exempel huruvida brottet har skett inomhus eller utomhus, brottsoffrets kön och ålder o.s.v. För närvarande omfattar systemet ca 500 unika brottskoder. Systemet förvaltas av Brå i samråd med de myndigheter som använder koderna, och revidering av koderna sker inom ramen för förvaltningen normalt sett en gång om året

Om brottskoden ändras under handläggningens gång redovisas den senast aktuella brottskoden. Brottskoderna finns redovisade i publikationen *Klassificering av brott* som finns att ladda ned från Brås webbplats: www.bra.se

Brottstyperna grupperas på olika nivåer (se 1.1.4 nedan).

Ålder bestäms av den misstänkta personens ålder vid tidpunkten för det första brottet personen misstänkts för.

Kön bestäms av den misstänkta personens personnummer.

Region bestäms av den handläggande enhet som har tagit beslut om brottet. Enheten registreras med en kod vid beslutet.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är total och delsummor.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken över misstänkta personer redovisas grupperat enligt nedan:

Grupperingar	Beskrivning
Brottskategorier	I sammanfattning och figurer redovisas statistiken i en grövre indelning som omfattar sju breda kategorier av brott, där redovisas också några enskilda brottstyper som anses vara av särskilt samhällsintresse att följa upp. De sju förutbestämda brottskategorier är: <ul style="list-style-type: none">• Brottsbalken 3-7 kap. Brott mot person• Brottsbalken 8 kap. Stöld, rån och andra tillgreppsbrott• Brottsbalken 9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet• Brottsbalken 12 kap. Skadegörelsebrott• Brott mot trafikbrottslagen• Brott mot narkotikastrafflagen• Övriga brott
Brottstyper	I tabellerna redovisas statistiken enligt två förbestämda brottskataloger med olika detaljeringsgrad (stora och lilla brottskatalogen). Katalogerna utgör olika detaljeringar av brottskoderna och därmed olika detaljeringar av brott enligt brottsbalken och vissa centrala specialstraffrättsliga författningar.
Ålder	Statistiken redovisas efter 1 års-åldersklasser från 15 år till 20 år. Därefter redovisas statistiken efter 4 och 5 års-åldersklasser mellan 21 år och 29 år. Därefter redovisas statistiken efter 10 års åldersklasser mellan 30 år och 59 år. Den sista åldersklassen redovisar 60 år och uppåt.
Kön	Statistiken redovisas efter könskategorierna "Män", "Kvinnor" och "kön okänt". "Kön okänt" utgör mindre än 0,5 procent av samtliga misstänkta personer.
Region	Statistiken redovisas efter 7 polisregioner, vilka bestäms efter vilken enhet som tagit beslut om brottet. I de fall Nationella operativa avdelningen (NOA), är beslutande enhet redovisas statistiken under polisregion Stockholm.

1.1.5 Referenstider

Misstänkta personer redovisas helårsvis. Referenstiden för helårsstatistiken är 1 januari – 31 december.

Referenstiden avser tidpunkten för beslutet på brottet.

1.2. Fullständighet

Statistiken över misstänkta personer redovisar en totalundersökning av de personer som av polis, tull och åklagare efter avslutad utredning bedömts vara skäliga misstänkta för brott, och där beslutet om att avsluta utredningen har fattats under redovisningsåret.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i statistiken över misstänkta personer är på det hela taget god. Det finns dock anledning till försiktighet då analyser av detaljer i statistiken skall göras. Det har visat sig i studier av tillämpningen av brottskoder hos de registrerande myndigheterna att det på den mer detaljerade nivån finns tolknings- och gränsdragningsproblem som leder till felkodningar. Emellertid råder det enligt samma studier att en hög tillförlitlighet för övergripande kategorier av brott, t.ex. misshandel, bedrägeri, skadegörelse etc.

2.2 Osäkerhetskällor

Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Statistiken över misstänkta personer är en totalundersökning som bygger på administrativ data i externa system. I statistiken förekommer främst mät- och bearbetningsfel i varierande utsträckning, samt i liten utsträckning täckningsfel. Urvalsfel och bortfall är inte relevanta för produkten.

2.2.1 Urval

Statistiken över misstänkta personer är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

I det fall rampopulationen inte exakt motsvarar den avsedda målpopulationen uppstår täckningsfel. Omfattningen av täckningsfel i statistiken över misstänkta personer bedöms vara relativt liten, och statistikens kvalitet är i detta avseende god. Visst täckningsfel kan uppstå om Brå saknar information om beslut som definitionen av populationen bygger på. Under senare år har viss undertäckning i detta avseende förekommit, och då främst gällande misstänkta ungdomar.

Rampopulationen i statistiken utgörs av registrerade uppgifter om misstänkta personer som levererats till Brå via dataöverföringarna från Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket. Det finns inga indikationer på brister i leveranserna, som skulle innebära en undertäckning i statistiken.

2.2.3 Mätning

Statistiken bygger på administrativa uppgifter som levereras elektronisk till Brå. Flera av de centrala uppgifterna, exempelvis uppgifter om brott och beslut,

registreras in med hjälp av bestämda klassifikationssystem. Mätfel uppstår främst i statistiken om de centrala uppgifter som levereras till Brå inte är tillräckligt specificerade för att tillåta en redovisning på mer detaljerad nivå eller om de är felspecificerade vid inmatningen. Mätfelen påverkar främst redovisningen av nivån och fördelningen av brottstyper i statistiken.

Mätfel vid redovisning av brottstyper

För statistiken över anmälda brott, handlagda brott samt misstänkta personer är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp man räknar brotten, besluten eller de registrerade misstänkarna. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder genomförde Brå en kvalitetsstudie under 2011.

Resultatet visade att omkring 13 procent av brotten är felkodade, det är samma nivå som när SCB gjorde en likande studie av brottskoderans kvalitet på 70-talet. Felkodningen sker dock oftast på den mer detaljerade nivån och påverkar således mest fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori och på den övergripande nivån anses kvaliteten på brottsredovisningen vara god.

Till exempel visade studien att av de brott som kodats som bedrägeri hade samtliga kodats under rätt brottskategori, men till fel underliggande typ inom kategorin, som exempelvis datorbedrägeri, bluffaktura eller bedrägeri med hjälp av internet. Generellt visade resultaten från analysen även på en överanvändning av ospecificerade koderna, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld*, vilket också innebar att specificerade brottskoder var underanvända, t.ex. *bedrägeri med hjälp av internet*. Återigen är det fördelningen inom de olika brottskategorierna som påverkas av överanvändningen.

Andra områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende *i nära relation/ej i nära relation, bekant/obekant, grovt/annat än grovt, försök/fullbordat samt inomhus/utomhus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder. För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken*: www.bra.se/brottskodsstudie

Mätfel vid redovisning av beslutstyper

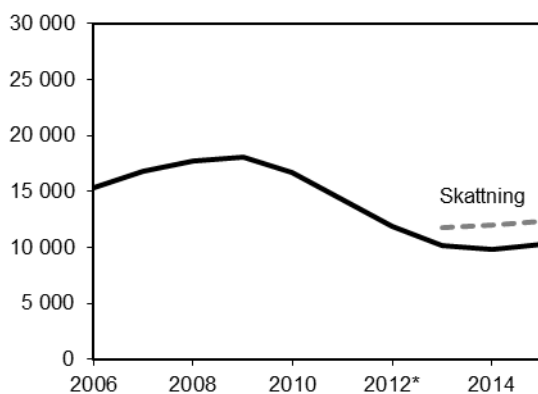
För statistiken över misstänkta personer och deras brottsdeltaganden är även uppgifter om beslutskod viktiga. Beslutskoderna används vid beslut på misstänkta personer och avgör om de misstänkta ska ingå i statistiken eller ej. Polis- och Åklagarmyndigheten har haft olika uppsättning beslutskoder, vilka har medgett olika mängd information. Det har visat sig att informationen som polisen kunnat förmedla via sina beslutskoder i många fall varit bristfällig, och inte tillräckligt detaljerad för att kunna tolka om den misstänkta ska räknas i statistiken eller ej. Brå har, på grund av dessa förutsättningar, inte kunnat redovisa misstänkta personer handlagda av polisen i samma utsträckning som om de var handlagda av åklagare.

Brås begränsade förutsättningar att redovisa misstänkta personer handlagda av

polisen har medfört en något lägre redovisad nivå misstänkta personer och brottsdeltaganden än vad som annars skulle vara fallet. Det mesta tyder dock på att redovisningen har varit konstant och inte påverkat möjligheterna till jämförelser över tid. Ett undantag är dock statistiken över misstänkta personer mellan 15 och 17 år.

Polisen fick i mars 2012 genom en ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser gällande unga lagöverträdare (LUL) en utökad behörighet att leda förundersökning gällande unga lagöverträdare. Förändringen i LUL har lett till att beslut gällande misstänkta personer i åldern 15 och 17 år i större utsträckning tas av Polismyndigheten istället för av Åklagarmyndigheten. Möjligheten att redovisa statistik avseende misstänkta personer handlagda av polisen är dock, på grund av ovan nämnda omständigheter, begränsad. Förändringen i LUL har medfört att Brå från och med 2012 har redovisat färre misstänkta personer mellan 15 och 17 år, och även färre av deras brottsdeltaganden, än vad som annars skulle vara fallet. Det har påverkat utvecklingen för den här åldersgruppen och inneburit att antalet har gått ner mer än vad det skulle ha gjort om uppgifterna om polisens handläggning i det här fallet hade kunnat redovisas.

För att få en uppfattning av hur redovisningen borde varit om polisens beslut tagits med i statistiken, har Brå gjort en skattning av antalet misstänkta personer, se figur 1. Skattningen är dock behäftad med osäkerhet och ska ses som en grov indikation av hur stort antalet sannolikt borde vara. Det skattade antalet misstänkta är 20 procent högre 2015 jämfört med det redovisade antalet. Enligt skattningen skulle andelen misstänkta ungdomar utgöra 12 procent av samtliga misstänkta, istället för 10 procent. Utvecklingen 2006 till 2015 är med skattningen -20 procent, medan med den för det redovisade antalet är -33 procent. Utvecklingen av antalet misstänkta ungdomar från 2011, året innan förändringen i LUL infördes, är -28 procent. Med skattningen skulle den istället vara -14 procent.

Figur 1. Antal misstänkta personer mellan 15 och 17 år 2006–2015 och en skattning av antalet utan förändringen i LUL 2013–2015.

* Underlag för skattning saknas 2012.

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en totalundersökning baserat på registeruppgifter och bortfallet bedöms vara försumbart. Däremot finns det ett visst partiellt bortfall i variabler-

na kön och ålder som beror på att ett fåtal misstänkta personers kön och/eller ålder är okända vid framtagandet av statistiken.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgifter från de brottsutredande myndigheterna levereras löpande till Brå. Eftersom materialet handhas av flera olika personer kan fel uppstå i hanteringen eller bearbetningen av materialet, så kallade bearbetningsfel. För att undvika sådana fel utförs flera olika kontroller av materialet.

Validering mot ett XML-schema sker redan vid inläsning av materialet i Brås databas. Vidare räknas transaktionerna och det kontrolleras att de följer en kronologisk ordning. När materialet lästs in i databasen körs olika kontrollprogram som omfattar rimlighetskontroller, bland annat kontroll av antalsräkningen av brott, och logiska kontroller. Felaktigheter justeras, ibland genom kontakt med uppgiftslämnarna, och kontrollprogrammet körs ett antal gånger till fel i materialet har rättats till. När materialet är färdigkontrollerat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. En slutlig kontroll av konsistensen och rimligheten i statistiken görs dessutom efter att statistiktabeller har framställts.

2.2.6 *Modellantaganden*

Ej relevant.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått anges ej.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvens

Statistiken över misstänkta personer redovisas per helår.

Publiceringsfrekvens

Slutlig statistik över misstänkta personer publiceras årligen.

Uppgiftsinsamlingsfrekvens

Statistikunderlaget avseende misstänkta personer levereras dagligen till Brå.

3.2 Framställningstid

Slutlig statistik över misstänkta personer publiceras tre månader efter referensperiodens slut.

3.3 Punktlighet

Statistiken över misstänkta personer har de senaste tio åren publicerats i enlighet med gällande publiceringsplaner.

Aktuella publiceringsplaner finns på SCB:s webbplats.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vid tolkning av utvecklingen måste hänsyn tas till att antalet gärningspersoner som upptäcks av polisen och andra brottsutredande myndigheter kan förändras

över tid. Upptäcktsrisken varierar beroende på brottstyp och på polisens med fleras prioriteringar, och kan även skilja sig åt mellan olika grupper av gärningspersoner. Svårigheten med att tolka utvecklingen av statistiken är att upptäcktsrisken kan ha förändrats olika mycket för olika grupper under perioden.

Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av misstänkta personer över tid. Det finns även andra faktorer som påverkar jämförbarheten och tolkningen av statistiken.

Förändringar i statistiken när enskilda ärenden omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott, handlagda brott och misstänkta personer mellan olika år. I synnerhet när det gäller brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet kring huruvida en förändring är generell. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats de senaste fyra åren, i fallande kronologisk ordning.

- År 2014 anmäldes ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuell ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i Uppsala län.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande kränkande fotografering i Uppsala län.
- År 2013 anmäldes ett ärende med många ofredandebrott i Jönköpings län. Åtminstone cirka hälften av brotten klarades upp samma år på tekniskt vis.
- År 2012 anmäldes ett par ärenden med många langningsbrott (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker) i Kronobergs län. De flesta av brotten klarades upp samma år, både med beslut som definieras som personupplärande och på tekniskt vis.
- År 2011 anmäldes ett stort ärende med många dopningsbrott i Skåne. De flesta brotten klarades upp samma år med beslut som definieras som personupplärande.

Tekniska och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska, lagstiftningsmässiga och andra förändringar sedan 2007, som i olika utsträckning har påverkat

statistiken över misstänkta personer. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i fallande ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas fristående, oberoende av varandra. Den som är intresserad av ett specifikt år kan gå direkt till det relevanta stycket.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, vilken ersätter tidigare 21 länspolismyndigheter och är indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län. I figuren och tabellen nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningens mängden i regionerna.

Länsindelning i de nya polisregionerna.

Polisregion	Län som ingår i de nya polisregionerna	Befolkningsmängd år 2014
Nord	<ul style="list-style-type: none">• Jämtland• Norrbotten• Västerbotten• Västernorrland	884 000
Mitt	<ul style="list-style-type: none">• Gävleborg• Uppsala• Västmanland	900 000
Stockholm	<ul style="list-style-type: none">• Stockholm• Gotland	2 290 000

Öst	<ul style="list-style-type: none">• Jönköping• Södermanland• Östergötland	1 080 000
Väst	<ul style="list-style-type: none">• Halland• Västra Götaland	1 960 000
Syd	<ul style="list-style-type: none">• Kalmar• Blekinge• Kronoberg• Skåne	1 890 000
Bergslagen	<ul style="list-style-type: none">• Dalarna• Värmland• Örebro	848 000

De nya polisregionerna, tillhörande län och befolkningensmängd.

- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av Polisens ärendehanteringssystem Pust och systemet stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott och brottsmisstankar registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Den första januari 2013 fick Polisen befogenhet att besluta om förundersökningsbegränsning, inom ramen för sitt förundersökningsledarskap. Detta har tidigare enbart varit förbehållet åklagarna. Det främsta syftet med förundersökningsbegränsning är att skapa utrymme för att tillgängliga utredningsresurser ska kunna användas på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt. En förväntad effekt av förändringarna är att fler brott avslutas med förundersökningsbegränsning istället för med lagföringsbeslut. Urvalet i statistiken över misstänkta personer och brottsdeltaganden styrs av vilka typer av beslut som fattas på de underliggande brottsmisstankarna. Eftersom endast vissa beslut om förundersökningsbegränsning innebär att en person eller ett brottsdeltagande ska räknas in i statistiken kan en ökad användning enligt ovan leda till minskningar i de båda statistikprodukterna. En viss försiktighet bör därmed iakttagas vid tolkning av statistiken.
- Under slutet av 2012 (RAR) och våren 2013 (Pust), infördes en ny beslutstruktur i polisens ärendehanteringssystem. Den nya beslutsstrukturen erbjuder möjligheten att ange en mer detaljerad information om skäl och motivering för utrednings- och lagföringsbeslut. Beslutsstrukturen är densamma som den som Åklagarmyndigheten använder sedan 2007. Denna förändring har haft en viss inverkan på statistiken över misstänkta personer, framförallt i de fall där besluten tas av polisen. Försiktighet bör därför iakttagas vid jämförelser av nivåerna före och efter införandet av den nya beslutstrukturen.
- Under februari 2013 driftsatte Polisen ett nytt ärendehanteringssystem

(Siebel-Pust), som ersatte Polisens tidigare ärendehanteringssystem Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vid driftsättningen brister, vilket inneburit att det använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med Polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Pust utgör kan ge effekter som inledningsvis är svåra att överblicka. Det kan bland annat handla om tekniska faktorer, inläring hos användarna och förändrade arbetssätt. Brå kommer löpande att bevaka de eventuella effekter som systemskiftet bedöms kunna ha på statistiken. Totalt sett bedöms det i nuläget endast röra sig om mindre effekter. En generell rekommendation är dock att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanteras i Siebel-Pust, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), knivlagen, sjöfylleri (inkl. grovt) samt trafikbrott, som t.ex. rattfylleribrott och olovlig körning. Övriga brottstyper hanteras fortfarande i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se nedan).

- För att säkerställa att samtlig relevant information om redovisningsperioden inkommit, görs uttaget av den slutliga statistiken normalt två månader efter årsskiftet. För den slutliga statistiken för 2012 har dock denna period kortats till en månad. Orsaken är att Polisen under februari införde anpassningar av sina ärendehanteringssystem (RAR och PUST) mot bakgrund av den utveckling som sker inom RIF (se även nedan) och det har inte varit möjligt att utföra de tester som är nödvändiga för att säkerställa kvaliteten på informationsöverföringarna före publiceringen av den slutliga statistiken för 2012. Denna kortare uppföljningsperiods inverkan på den slutliga statistiken beräknas vara ytterst marginell. Om en längre uppföljningsperiod hade kunnat tillämpas, skulle mindre än 0,001 procent misstänkta personer ha tillkommit.
- Under 2012 har både Åklagarmyndigheten och Polisen genomfört anpassningar av sina ärendehanteringssystem, för att uppfylla de krav som ställs inom det myndighetsgemensamma projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Åklagarmyndigheten driftsatte sitt anpassade system i december, medan Polisen succesivt införde förändringarna hos de 21 polismyndigheterna under perioden september till december. Förändringarna innebär bland annat förbättrade möjligheter att spåra enskilda brott och brottsmisstankar samt en smidigare hantering av dessa hos Åklagarmyndigheten och Polisen. En annan förändring är att grundinformation som anges i registreringen av brott och misstänkta personer har standardiserats. Brå har inlett ett arbete med att analysera vilka effekter förändringarna har på brottsstatistiken. Innan analyserna är klara är det viktigt att vidta ökad försiktighet vid tolkningen av statistik över anmälda brott, uppklarade brott och misstänkta personer.
- Polisen fick i mars 2012 genom en ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser gällande unga lagöverträdare (LUL) en utökad behörighet att leda förundersökning gällande unga lagöverträdare. För-

ändringen i LUL har lett till att beslut gällande misstänkta personer i åldern 15 och 17 år i större utsträckning tas av Polismyndigheten istället för av Åklagarmyndigheten. Möjligheten att redovisa statistik avseende misstänkta personer handlagda av polisen, i samma utsträckning som misstänkta personer handlagda av åklagare, är dock begränsad. Begränsningen består i att polisens beslutsstruktur för nedläggning av misstankar inte var tillräckligt detaljerad för att kunna avgöra om misstanken skulle ingå i statistiken eller ej. Förändringen i LUL har medfört att Brå från och med 2012 har redovisat färre misstänkta personer mellan 15 och 17 år, och även färre av deras brottsdeltaganden, än vad som annars skulle vara fallet. Det har påverkat utvecklingen för den här åldersgruppen och inneburit att antalet har gått ner mer än vad det skulle ha gjort om uppgifterna om polisens handläggning i det här fallet hade kunnat redovisas. För mer information, se avsnitt 2.2.3.

- År 2010 gjordes vissa anpassningar i Brås statistikdatabas, i syfte att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av brott. Anpassningen, som gäller anmälda brott från och med 2007 som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten, kunde göras som en följd av implementeringen av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem Cåbra. I systemet har man infört en ny unik brottsidentitet (BID), som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser visar att anpassningarna för att förbättra antalsräkningen av brott har genererat något fler brott. Inverkan på statistiken över brottsmisstänkta är marginell.
- År 2009 gjordes en ändring i Brås statistiksystem. En regel som tidigare tagits fram mot bakgrund av förhållanden som inte längre var aktuella togs då bort. Regeln begränsade inläsningen av beslut om registrerade misstankar. Efter ändringen medges numera inläsning av samtliga beslut om registrerade misstankar. Borttagandet av regeln påverkade inte statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer under 2009 mer än marginellt, eftersom den endast påverkade beslut om misstankar som levereras till Brå via Polisen, och de flesta misstankar levereras från Åklagarmyndighetens system.
- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte åklagarnas tidigare ärendehanteringssystem (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Under 2007 låg uppgifter från både det gamla och det nya systemet till grund för statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer, men även till viss del över anmälda brott (de flesta anmälda brott kommer från polisen). Två förbättringar i statistiken för 2007 har kunnat genomföras eftersom systemomläggningen har inneburit att åklagarna numera även hanterar brott där det inte finns en misstänkt person. Förbättringarna gäller dels anmälda brott (se sammanfattningen för *Anmälda brott 2012*) dels misstänkta personer (se nedan). Denna systemomläggning kan ha

påverkat statistiken över anmälda och uppklarade brott och misstänkta personer under 2007 och därmed jämförbarheten med tidigare år. Analyser av statistiken tyder dock på att systemomläggningen generellt sett endast påverkat statistiken i marginell omfattning förutom för vissa typer av anmälda brott där förbättringar gjorts.

- Förändringar i statistiken över misstänkta personer till följd av systemomläggningen 2007 innebär att brottsredovisningen har förbättrats i de fall där flera personer är misstänkta för delaktighet i en och samma brottsliga händelse, se följande exempel: En död kvinna anträffas och omständigheterna tyder på att hon uppsåtligen dödas av två män. Efter utredning visar det sig att den ene av gärningsmännen uppsåtligen dödat kvinnan, och han åtalas därför för mord. Den andre gärningsmannens deltagande visar sig vara inskränkt till medhjälp till grov misshandel, vilket han åtalas för. Från och med 2007 redovisas de misstänkta personerna efter rubriceringen på respektive misstanke, det vill säga mord respektive medhjälp till grov misshandel. Tidigare skulle båda de misstänkta ha registrerats som misstänkta för rubriceringen på själva brottet, det vill säga mord. Förändringen innebär en mer korrekt redovisning av det brott personerna misstänks för men har inte haft några större effekter på statistiken. Effekten kan dock vara större för brottskategorier som till antalet är få och där ofta flera personer är misstänkta för en och samma brottsliga händelse.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken över misstänkta personer kan jämföras med övriga brottsstatistikprodukter på brottstypnivå då brottskatalogen för de olika produkterna baseras på samma uppsättning brottskoder. Även regionsindelningen, som gäller från och med 2015, är jämförbar med övriga brottsstatistikprodukter samt med lagföringsstatistikprodukter. Könsindelningen i statistiken kan jämföras med annan könsindelad statistik. Åldersindelningen i statistiken är svår att jämföra med annan åldersindelad statistik då åldersindelningen i statistiken över misstänkta personer ofta skiljer sig från åldersklasser i andra statistikprodukter. En gemensam standard för att kunna göra internationella jämförelser saknas för närvarande på brottsområdet. Arbete inom EU pågår med att hitta en internationell klassificering av brott.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Övrig statistik inom Kriminalstatistiken kan sammanvändas med statistiken över misstänkta personer, i synnerhet statistiken över anmälda brott samt handlagda brott. Jämförelser av detta slag påverkas dock av att de olika statistikprodukterna inom Kriminalstatistiken skiljer sig åt när det gäller population, objekt etc. Alla jämförelser bör därför göras med viss försiktighet.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken över misstänkta personer publiceras på Brås webbplats med sammanfattning och kommentarer samt färdiga tabeller för hela landet och regionerna. På webbplatsen finns även definitioner samt förklaringar och anvisningar till hur man tolkar statistiken.

Statistikanslag ges ut i samband med att slutliga statistiken för helåret publiceras.

Den slutliga statistiken publiceras även i Brås årspublicering Kriminalstatistik. Årsboken innehåller en kortare beskrivning av statistiken med kvalitetsdeklaration och ett 70-tal tabeller, varav cirka 11 tabeller rör statistiken över misstänkta personer.

Kriminalstatistik 2014 (Brå-rapport 2015:16) kostar 374 kronor och kan beställas från Fritzes Kundservice, 106 47 Stockholm, tfn 08-598 191 90, fax 08-598 191 91, e-post: order.fritzes@nj.se

Den kan också laddas ner kostnadsfritt från Brås webbplats (www.bra.se).

5.2 Presentation

Statistiken över misstänkta personer presenteras i färdiga tabeller samt i text, kommentarer och diagram i en sammanfattning av statistiken.

5.3 Dokumentation

Dokumentation om statistiken över misstänkta personer sker i föreliggande kvalitetsdeklaration samt i olika kvalitetsstudier och i interna dokument vid myndigheten.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statistiken över misstänkta personer redovisas efter vissa variabler. Statistik presenterad på annat sätt och efter andra variabler som finns lagrade i databasen kan beställas från Brå med beaktande av statistiksekretessen. Kostnader för detta uppgår till cirka 928 kr (exkl. moms) per arbetstimme för framställningen.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar:

Kontakta Brå via e-post statistik@bra.se eller per telefon 08-527 58 400